

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dn. Conradi Clingii Theologi Et Ecclesiastae Celeberrimi
(dum vixit) apud Erphordiam Turingiæ, Catechismus
Catholicus, summam Christianæ institutionis III. libris
succinctim complectens**

Klinge, Konrad

Coloniae, 1570

VD16 K 1309

De duplici cultur Dei. tit. 226

urn:nbn:de:hbz:466:1-29452

dem Christi, sine periculo & cætera. Nam cæremoniæ ad externum Dei cultum pertinent: Fides, Spes, Charitas, ad internum.

DE DUPLICI CULTU DEI.

TITVLVS CCXXVI.

NOTANDum primò, quòd cultus Dei duplex est, Interior & exterior. Interior fit fide, spe, & charitate ac cæteris virtutibus spiritus sancti, Gal. 5. Illo enim cultu Deo per intellectum & affectu coniungimur, id est, corde & mente. Exterior est professio quedam, id est, signum cultus interioris, externis quibusdam & corporeis indicijs & ritibus significata ut cæremoniæ, sacramentum, sacrificium, oratio, &c. de utroque cultu dicit Dauid Psalm. 83. Cor meum & caro mea exultauerunt in Deum viuum. Ideò non solum fide Deus colitur, sed etiam externis cæremonijs.

Secundò inquit: Deus nõ indiget nostris cæremonijs. Neque enim Deum illis cogere possumus, vt vel aliquid agat seu omittat, quod sacerdotes Baal sibi persuadere videbantur, quibus à Propheta Helia dicitur, 3. Regum. 18. Clamate voce maiore, forsitan Deus, in diuersorio, aut in itinere est, aut certe dormit, vt excitetur. Respondeo: Sed nos indigemus cæremonijs, vt vires nostras excitemus ad colendum Deum vera fide, spe & charitate, & ad charitatem fraternam in proximo exercendam nos ipsos commonemus, & nos ad immobilem Trinitatem attrahimus, sicut qui in naui funem ad palum in littore eiciunt, quo non terram ad se trahunt, sed seipso ad terram, & nauim mobilem trahunt ad terram immobilem. Sic externis cæremonijs ac ritibus ecclesiasticis crucifixi, sepulcri & vexilli, attrahimus simplices & pueros ad maiores articulos fidei, id est, sepul-

turæ, & passionis, & resurrectionis. Sic in ascensione & missione spiritus sancti, cum imagine Christi, & sic columbæ &c.

Tertiò, omnem externum cultum Dei, Deum abijcere, & illi non placere, falsum est. Nam Ioannes in cibo & potu ac vestitu Deum coluit externi atq; ioco, Matt. 3. non tamen legitur Deum hoc reprobare, & publicanus percutit pectus Luc. 18. nec reprehenditur. Ieiunium & oratio Niniuitarum & Regis, hominum atq; irrationalium animarum, Deum placavit, Ionæ 3. commendatur Tobias, Tob. 1. eò quòd sua oblationes attulit Hierosolymam, & pergebat illuc corpore, cum etiam hoc domi potuisset expedivisse fide, &c. ordinavit Rex Iosaphat processionem, 2. Paralip. 20. Et vicit inimicos, abstinet à cibo regio Daniel, &c. Daniel. 1. Ergo non sunt reiicienda externa vel opera vel cæremoniæ externi cultus Dei, &c. Nulla ergo cæremonia fit, nullus locus, tempus, gestus, quæ divinis mysterijs adhibentur, sine certo mysterio sunt. Non ergo propter se fiunt cæremoniæ, sed ad significationem alicuius mysterij.

DE EO, SANCTA ET SALV.
bris est cogitatio, &c. 2. Macha. 12.
TITVLVS CCXXVII.

Fides Catholica tenet, quod sanctum sit, non falsum: fructuosum, & non frustraneum, pro defunctis exorare Dominum Deum, ut à peccatis (id est, pœnis peccatorum) absoluantur. Subindè in hoc profiteamur fidem nostram de futura resurrectione, sicut Propheta Iob 9. dicit: Scio quòd redemptor meus vivit. Hæc duo quoniam clarè habentur 2. Machabæor. 12. ideo Ecclesia credit prodesse suffragia pro defunctis. Postremò, quoniam charitas non excidit, 1. Corinth. 13. Et defuncti adhuc nostra